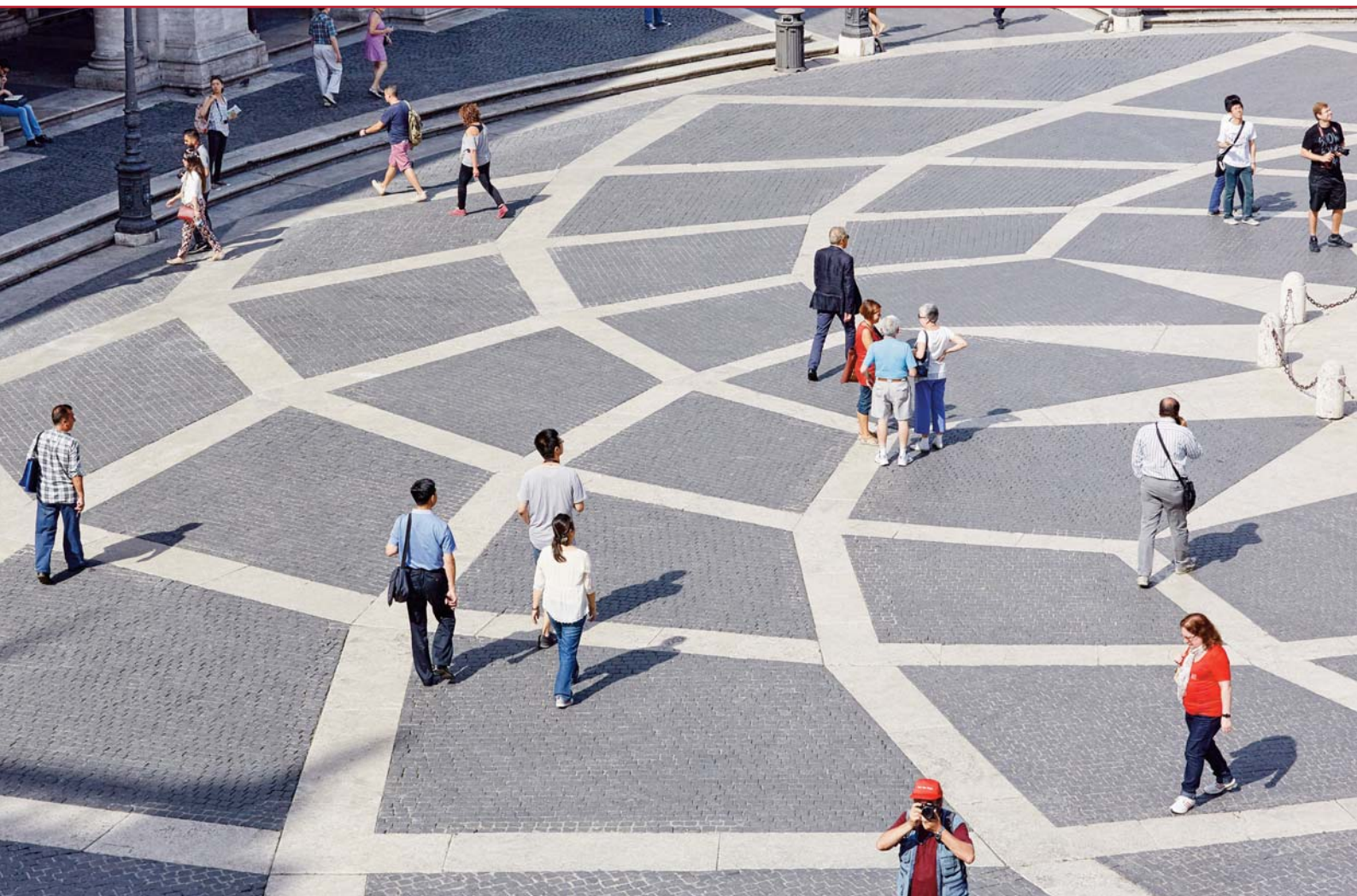

2016

Podatek dochodowy od osób fizycznych w Unii Europejskiej

Ile dostajesz na rękę ze swojego wynagrodzenia i jak to wygląda w przypadku twoich kolegów w Europie?

Szanowni Państwo

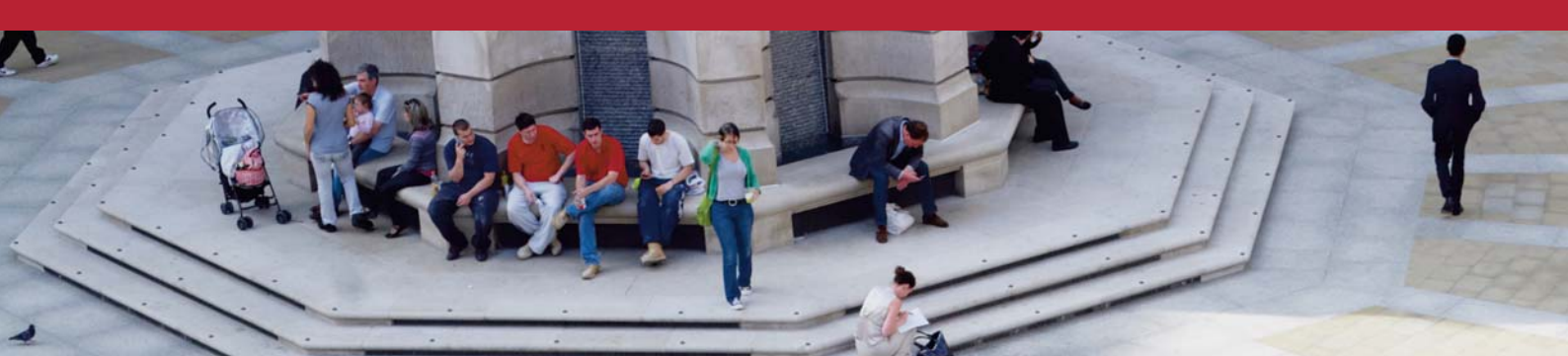
Mamy przyjemność przedstawić czwartą edycję naszego rocznego raportu na temat podatku dochodowego od osób fizycznych i obciążeń z tytułu ubezpieczeń społecznych w krajach Unii Europejskiej oraz w Norwegii, Islandii i Szwajcarii.

Raport ten, obejmuje analizę porównawczą pomiędzy poszczególnymi krajami oraz najważniejsze trendy w podatku dochodowym od osób fizycznych w Europie.

Czwarta edycja badania ujawnia stosunkowo niewielkie zmiany w porównaniu z ubiegłymi edycjami. Tym niemniej, tak jak w poprzednich latach, głównym nośnikiem zmian były warunki rynkowe. Kryzys finansowy w UE, szczególnie w krajach śródziemnomorskich (Hiszpania, Portugalia i Grecja), spowodował znaczne pogorszenie się warunków życia ich obywateli. W niektórych krajach zaostrzenie polityki fiskalnej opiera się na usunięciu niektórych ulg rodzinnych, takich jak zwolnienie podatkowe na dzieci (np. w Grecji, Luksemburgu bądź Austrii).

W naszym poprzednim raporcie wspominaliśmy, że rządy krajów UE będą zmierzały do poprawy kondycji krajowego budżetu poprzez podnoszenie podatków, szczególnie dla dużo zarabiających. Z naszej analizy wynika, że zmiany w podatkach są bardziej obciążające dla najbogatszych w niektórych krajach (np. w Szwecji czy Grecji) niż dla zarabiających mało. Tym niemniej, w większości krajów rozkład obciążeń podatkowych pomiędzy zarabiającymi mało i dużo pozostaje stabilny.

Warto podkreślić, że przewidywanym trendem na kolejne lata jest zmniejszanie obciążeń podatkowych. W 2015 r. Bułgaria wprowadziła nowe ulgi rodzinne (np. zwolnienie podatkowe dla nieletnich i dzieci niepełnosprawnych). Ponadto w niektórych krajach posiadających podatek liniowy rządy wprowadziły lub zaplanowały wprowadzenie regulacji mających na celu obniżenie stawki podatku liniowego (np. w Estonii i na Łotwie stawka podatku została obniżona o 1%). Zmiany te nie są znaczące liczbowo, ale w rzeczywistości mają istotny wpływ na zamożność obywateli.

Najważniejsze punkty

- W przypadku osób o niskich zarobkach średnie wynagrodzenie netto, tj. po odjęciu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składek pracowniczych na ubezpieczenia społeczne, otrzymywane przez mieszkańców krajów objętych badaniem (Europejski Obszar Gospodarczy i Szwajcaria) wynosi około 76% wynagrodzenia brutto. Łączne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i składkami pracowniczymi na ubezpieczenia społeczne stanowi średnio około 24% dochodów brutto.

- Kraje, w których średnie wynagrodzenie netto jest wyższe niż 76% (dla średnich zarobków), to: Cypr, Czechy, Malta, Słowacja, Hiszpania, Estonia, Irlandia, Islandia, Portugalia, Litwa, Wielka Brytania, Bułgaria i Luksemburg. Lista ta obejmuje kraje o liniowych stawkach podatku dochodowego od osób fizycznych (tj. Estonię, Litwę i Bułgarię).

- Tym niemniej, mieszkańcy niektórych krajów, w których występuje progresywna stawka podatkowa, otrzymują wynagrodzenia netto na poziomie porównywalnym, a nawet wyższym niż średnie wynagrodzenie netto w krajach z podatkiem liniowym. Jest to na przykład Cypr (91%). Taka stopa jest nie tylko efektem poziomu obciążeń podatkowych, ale także jest skutkiem stosunkowo niskich kosztów pracowniczych ubezpieczeń społecznych.

- Inne wyniki uzyskano w przypadku zamożniejszych podatników (tj. zarabiających pięciokrotność średniego wynagrodzenia w danym kraju). Średnie wynagrodzenie netto otrzymywane przez tę grupę osób wynosi około 62% wynagrodzenia brutto, przy średnim obciążeniu podatkiem w wysokości 29% i kosztach ubezpieczeń społecznych na poziomie 9%.

- W następujących krajach średnie wynagrodzenie netto (jako procent wynagrodzenia brutto) w przypadku zamożnych podatników jest wyższe niż 62%: Bułgaria, Estonia, Litwa, Czechy, Malta, Cypr, Łotwa, Polska, Słowacja, Rumunia i Węgry. I ponownie najwyższe wynagrodzenie netto (jako procent wynagrodzenia brutto) odnotowuje się w krajach posiadających podatek liniowy, tj. w Bułgarii, Estonii, na Litwie, Łotwie, w Rumunii i na Węgrzech.

Metodologia i założenia

Jeżeli chodzi o metodologię, naszym zdaniem ważne jest porównywanie ze sobą właściwych pozycji. Dlatego postanowiliśmy podejść do zadania porównania dochodów netto nie na podstawie analizy porównawczej na bazie czysto pieniężnej, która jest najeżona niuansami walutowymi, porównaniami kosztów utrzymania i zwrotu z „inwestycji” (co podatnik uzyska za swoje wynagrodzenie?). Postanowiliśmy raczej spojrzeć na zagadnienie z punktu widzenia procentu dochodów, opierając się na średnim wynagrodzeniu w danym kraju, które otrzymuje pracownik (tzn. po odjęciu podatku dochodowego od osób fizycznych i składek pracowniczych na ubezpieczenia społeczne).

Zastosowaliśmy bardzo proste scenariusze, aby porównania były jasne i proste.

Przyjrzeliliśmy się czterem scenariuszom, które naszym zdaniem są reprezentatywne. Założenia leżące u podstaw wszystkich scenariuszy są następujące:

- Dane osoby są rezydentami podatkowymi danego kraju;
- Ich pracodawca jest zarejestrowanym pracodawcą w danym kraju;
- Łączne roczne dochody pracownika z tytułu zatrudnienia równe są średniemu wynagrodzeniu miesięcznemu w danym kraju w 2014 roku (średnie wynagrodzenie wyrażone jest w walucie lokalnej danego kraju);
- Jedynym źródłem dochodów jest zatrudnienie;
- Nie bierze się pod uwagę żadnych zwolnień podatkowych (poza rodzinnymi, takimi jak ulgi na dzieci i wspólne rozliczenia podatkowe), co ma na celu zapewnienie porównywalności dochodów netto pomiędzy krajami, oraz
- Zastosowano stopy podatku i składek na ubezpieczenia społeczne z roku 2014 (w przypadku Szwajcarii przyjęliśmy stawki podatkowe obowiązujące w Genewie).

Informacji na temat średniego wynagrodzenia w danym kraju i wycień obciążeń podatkowych i składek na ubezpieczenia społeczne dostarczyły nam firmy PwC z poszczególnych krajów.

Średnie roczne wynagrodzenia w poszczególnych krajach (wyrażone lub przeliczone na euro (EUR))

Kraj	Średnie roczne wynagrodzenie brutto (EUR)	Kraj	Średnie roczne wynagrodzenie brutto (EUR)
Austria	38 454,00	Włochy	30 000,00
Belgia	42 093,00	Łotwa	9 113,00
Bułgaria	4 950,00	Litwa	7 992,00
Chorwacja	12 454,00	Luksemburg	51 700,00
Cypr	22 875,00	Malta	16 082,00
Czechy	10 892,00	Holandia	45 215,00
Dania	39 087,00	Norwegia	55 807,00
Estonia	11 724,00	Polska	10 544,00
Finlandia	42 000,00	Portugalia	15 758,00
Francja	35 574,00	Rumunia	6 152,00
Niemcy	44 504,00	Słowacja	10 056,00
Grecja	24 435,00	Słowenia	18 484,00
Węgry	8 975,00	Hiszpania	22 790,00
Islandia	34 335,00	Szwecja	47 068,00
Irlandia	34 928,00	Szwajcaria	65 225,00
		Wielka Brytania	34 350,00

W raporcie porównujemy cztery różne scenariusze

Scenariusz 1

Ten scenariusz dotyczy osoby samotnej (bez małżonka i dzieci) zarabiającej średnie wynagrodzenie roczne.

Scenariusz 2

Scenariusz ten dotyczy osoby posiadającej współmałżonka, który nie ma żadnych dochodów. Przyjeliśmy też dwójkę dzieci na utrzymaniu, które nie mają dochodów. Wzięliśmy pod uwagę dostępne rodzinne ulgi podatkowe (wspólne rozliczenia podatkowe i ulga na dzieci), a także kwotę wolną od podatku. Pracująca osoba zarabia średnie roczne wynagrodzenie.

Scenariusz 3

Ten scenariusz dotyczy osoby samotnej (bez małżonka i dzieci) zarabiającej pięciokrotność średniego rocznego wynagrodzenia.

Scenariusz 4

Scenariusz ten dotyczy osoby posiadającej współmałżonka, który nie ma żadnych dochodów. Przyjeliśmy też dwójkę dzieci na utrzymaniu, które nie mają dochodów. Wzięliśmy pod uwagę dostępne rodzinne ulgi podatkowe (wspólne rozliczenia podatkowe i ulga na dzieci), a także kwotę wolną od podatku. Pracująca osoba zarabia pięciokrotność średniego rocznego wynagrodzenia.

Scenariusz 1.

Osoba samotna zarabiająca średnie wynagrodzenie roczne

Średnie dochody netto dla wszystkich badanych krajów w tym scenariuszu wynoszą 73% wynagrodzenia brutto.

W scenariuszu tym najniższe średnie obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych i składek na ubezpieczenia społeczne występuje na Cyprze, gdzie pracownicy zachowują 91% swojego rocznego wynagrodzenia brutto. Najwyższe średnie obciążenia podatkowe występują w Belgii (gdzie wynagrodzenie netto jest na poziomie 59% rocznego wynagrodzenia brutto) i Niemczech (wynagrodzenie netto na poziomie 61%). Warto zwrócić uwagę, że niektóre kraje (takie jak Niemcy) oferują szereg ulg lub odliczeń podatkowych, ale ze względów porównawczych nie mogły one zostać uwzględnione w tym raporcie (poza rodzinnymi ulgami podatkowymi – zobacz Scenariusz 2).

Zaobserwowano pewne zmiany w opodatkowaniu w porównaniu do naszego poprzedniego raportu. Na przykład, łączne dochody netto uzyskiwane przez obywateli Portugalii znacznie spadły.

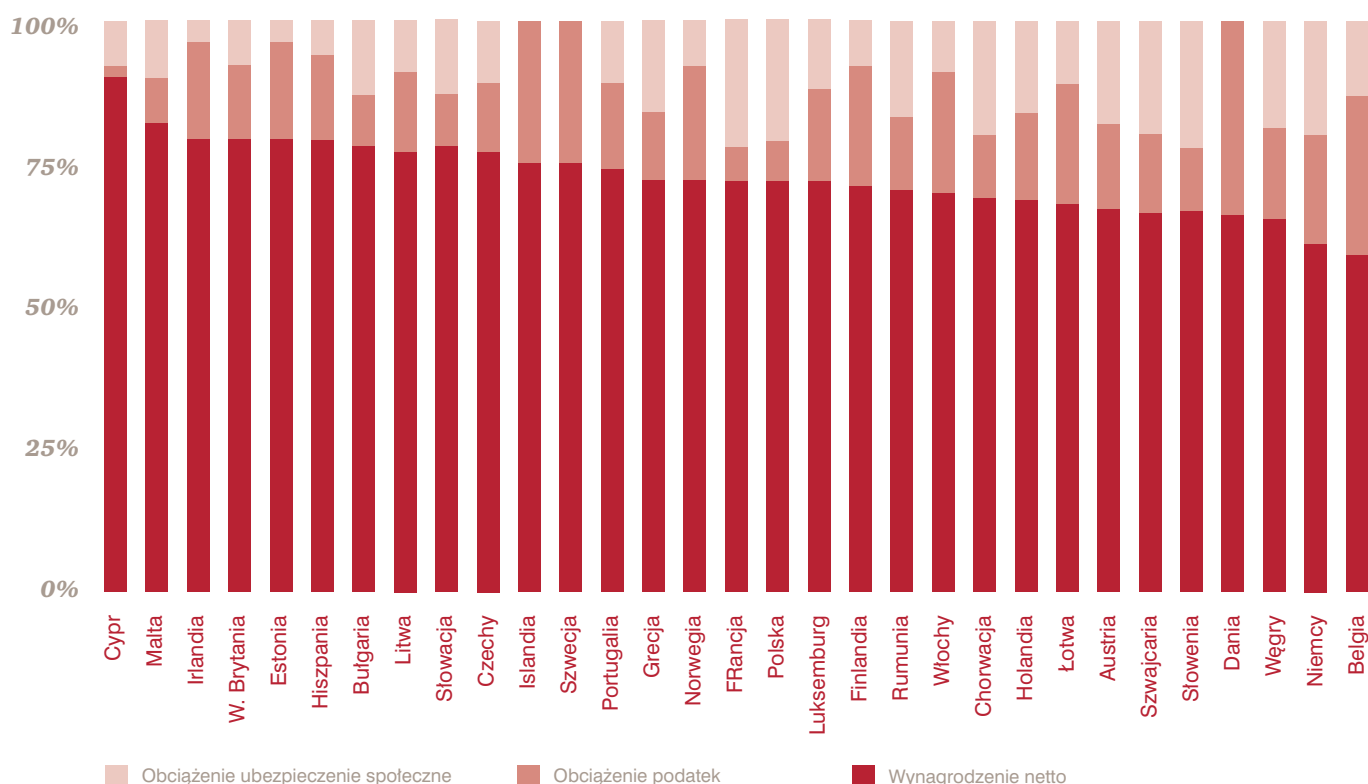
Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Cypr	91%
Malta	82%
Irlandia	79%
Wielka Brytania	79%
Estonia	79%
Hiszpania	79%
Bułgaria	78%
Litwa	77%
Słowacja	77%
Czechy	77%
Islandia	75%
Szwecja	75%
Portugalia	74%
Grecja	72%
Norwegia	72%

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Francja	71%
Polska	71%
Luksemburg	71%
Finlandia	71%
Rumunia	71%
Włochy	69%
Chorwacja	69%
Holandia	68%
Łotwa	68%
Austria	67%
Szwajcaria	67%
Słowenia	66%
Dania	66%
Węgry	66%
Niemcy	61%
Belgia	59%

Zmiany zostały spowodowane przez kryzys finansowy w Portugalii z ostatnich 5 lat i otrzymanie wsparcia finansowego od Unii Europejskiej. Aby spełnić wymogi Komisji Europejskiej dotyczące poziomu deficytu, rząd Portugalii postanowił podnieść stopę

podatku. Z drugiej strony, w Szwecji wynagrodzenie netto wzrosło w wyniku wprowadzenia nowych odliczeń podatkowych (odliczenia były wprowadzane w 5 etapach od 2007 r. i w 2014 r. zrealizowano piąty etap).

Diagram 1.

Scenariusz 2.

Osoba posiadająca współmałżonka i dwoje dzieci na utrzymaniu, zarabiająca średnie wynagrodzenie

Średnie dochody netto dla wszystkich badanych krajów w tym scenariuszu wynoszą 79% wynagrodzenia brutto.

Posiadanie rodziny ma istotne znaczenie w wielu badanych krajach z zauważalnie wyższym wynagrodzeniem netto w porównaniu ze scenariuszem dla osoby samotnej, na przykład, w Czechach (wzrost o 17 punktów procentowych), na Łotwie (wzrost o 16 punktów procentowych), w Belgii i Słowacji (wzrost o 13 punktów procentowych), Luksemburgu i Islandii (wzrost o 11 punktów procentowych). Pomimo tego, Belgia pozostaje krajem o stosunkowo wysokim opodatkowaniu.

Wyniki Czech, Francji, Malty, Słowacji i Szwajcarii są interesujące. W tych krajach rodzinne ulgi podatkowe są wyższe niż należny podatek. W związku z tym w krajach tych pracownicy płacą wyłącznie składki na ubezpieczenia społeczne, a nie płacą podatku dochodowego od swoich zarobków.

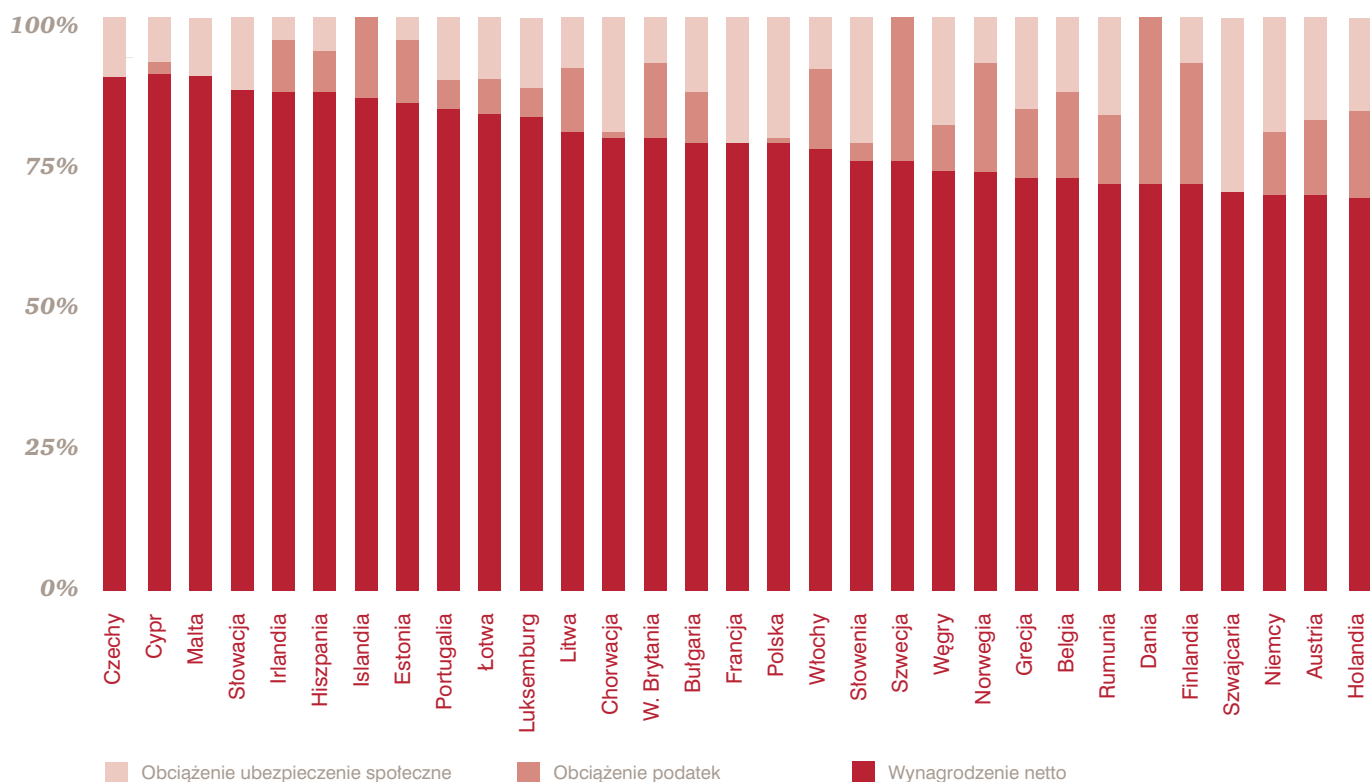
Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Czechy	94%
Cypr	91%
Malta	90%
Słowacja	90%
Irlandia	87%
Hiszpania	87%
Islandia	86%
Estonia	85%
Portugalia	84%
Łotwa	84%
Luksemburg	82%
Litwa	80%
Chorwacja	79%
Wielka Brytania	79%
Bułgaria	78%

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Francja	78%
Polska	78%
Włochy	77%
Słowenia	75%
Szwecja	75%
Węgry	74%
Norwegia	73%
Grecja	72%
Belgia	72%
Rumunia	71%
Dania	71%
Finlandia	71%
Szwajcaria	69%
Niemcy	69%
Austria	69%
Holandia	68%

W niektórych krajach wpływ rodzinnych ulg podatkowych na wynagrodzenie netto stał się mniej znaczący w porównaniu z informacjami przedstawionymi w naszym poprzednim raporcie. Na przykład, w Luksemburgu wynagrodzenie netto

spadło z powodu likwidacji ulgi na dzieci. W Wielkiej Brytanii wyższe wynagrodzenie netto jest skutkiem wzrostu kwoty wolnej od podatku. W 2014 r. kwota ta wynosiła 10 000 GBP. Natomiast w 2015 r. wzrosła do 10 600 GBP.

Diagram 2.

Średnia dla Scenariuszy 1 i 2 – dla osób o przeciętnych dochodach

Średnie wynagrodzenie netto otrzymywane we wszystkich badanych krajach według Scenariuszy 1 i 2 stanowi 76% wynagrodzenia brutto. Średnie wynagrodzenie netto według tych dwóch scenariuszy pozostaje niezmiennie w porównaniu z danymi zaprezentowanymi w naszym ostatnim raporcie, chociaż wyniki dla poszczególnych scenariuszy zmieniły się w ostatnich latach.

Kraj	Wynagrodzenie netto w %	Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Cypr	91%	Francja	75%
Malta	86%	Polska	74%
Czechy	86%	Chorwacja	74%
Słowacja	83%	Włochy	73%
Irlandia	83%	Norwegia	73%
Hiszpania	83%	Grecja	72%
Estonia	82%	Rumunia	71%
Islandia	81%	Finlandia	71%
Portugalia	79%	Słowenia	71%
Wielka Brytania	79%	Węgry	70%
Litwa	79%	Holandia	68%
Bułgaria	78%	Dania	68%
Luksemburg	77%	Austria	68%
Łotwa	76%	Szwajcaria	68%
Szwecja	75%	Belgia	65%
		Niemcy	65%

Scenariusz 3.

Osoba samotna zarabiająca pięciokrotność średniego wynagrodzenia

Średnie dochody netto dla wszystkich badanych krajów w tym scenariuszu wynoszą 60% wynagrodzenia brutto.

Niższe wynagrodzenie netto jest związane ze zwiększeniem obciążeń podatkowych w niektórych krajach. Ponadto, ze względu na fakt, że na Słowacji i w Czechach faktyczny efekt opodatkowania progresywnego zastąpił podatek liniowy, średnia wartość netto wszystkich dochodów spadła.

Tabela pokazuje, że w większości krajów mających podatek liniowy (Bułgaria, Litwa, Estonia i Rumunia) wynagrodzenie netto (jako procent wynagrodzenia brutto) jest zasadniczo wyższe niż w krajach stosujących podatek progresywny. W niektórych krajach podatek liniowy jest utrzymywany na niskim poziomie, ale wyższe obciążenia z tytułu ubezpieczeń społecznych mają wpływ na ogólne dochody netto (np. na Węgrzech).

Wysoki wynik dla Bułgarii odzwierciedla nie tylko efekt niskiej stawki podatku liniowego, ale także fakt, że składki na ubezpieczenia społeczne są w tym

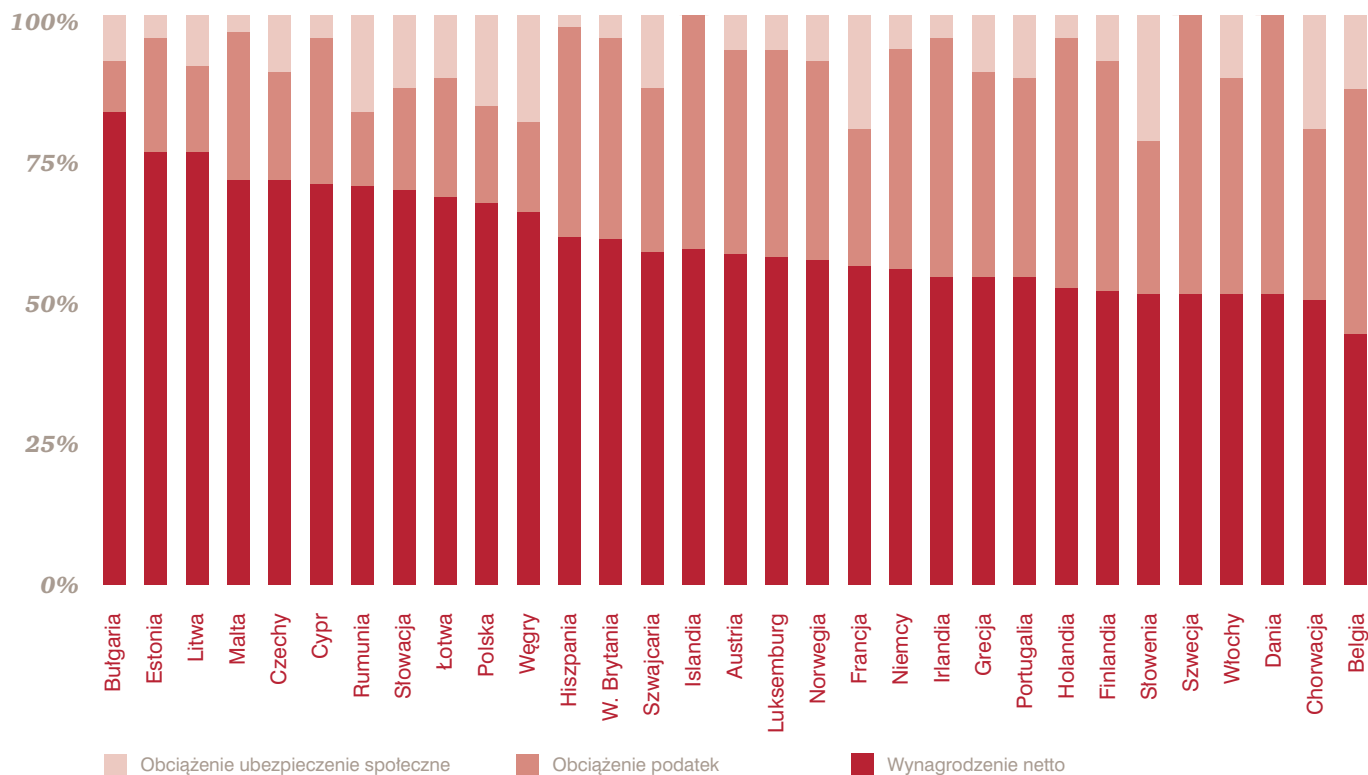
Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Bułgaria	83%
Estonia	76%
Litwa	76%
Malta	71%
Czechy	71%
Cypr	71%
Rumunia	70%
Słowacja	70%
Łotwa	68%
Polska	67%
Węgry	66%
Hiszpania	61%
Wielka Brytania	60%
Szwajcaria	59%
Islandia	59%

kraju ograniczone górnym limitem. W Belgii obciążenia z tytułu podatku i składek na ubezpieczenia społeczne przekraczają 50%, co odzwierciedla progresywny system podatkowy oraz nieograniczoną górnym limitem podstawę, od której odprowadza się

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Austria	58%
Luksemburg	57%
Norwegia	57%
Francja	56%
Niemcy	56%
Irlandia	54%
Grecja	54%
Portugalia	54%
Holandia	52%
Finlandia	51%
Słowenia	51%
Szwecja	51%
Włochy	51%
Dania	51%
Chorwacja	50%
Belgia	44%

składki na ubezpieczenia społeczne. Oba te elementy wpływają szczególnie na osoby osiągające wysokie dochody. W Grecji, Portugalii i Hiszpanii spadek wynagrodzenia netto jest związany z działaniami podjętymi przez rząd w związku z kryzysem finansowym.

Diagram 3.

Scenariusz 4.

Osoba posiadająca współmałżonka i dwoje dzieci na utrzymaniu, zarabiająca pięciokrotność średniego wynagrodzenia

Średnie dochody netto dla wszystkich badanych krajów w tym scenariuszu wynoszą 63% wynagrodzenia brutto.

Co dziwne, w porównaniu ze Scenariuszem 3, posiadanie rodziny nie ma zbyt dużego znaczenia w tym scenariuszu. Wyniki dla Francji, Polski i Portugalii pokazują największy wzrost średniego wynagrodzenia netto jako procenta wynagrodzenia brutto (tj. o 9 punktów procentowych w przypadku Francji i po 7 punktów procentowych w przypadku Portugalii i Polski).

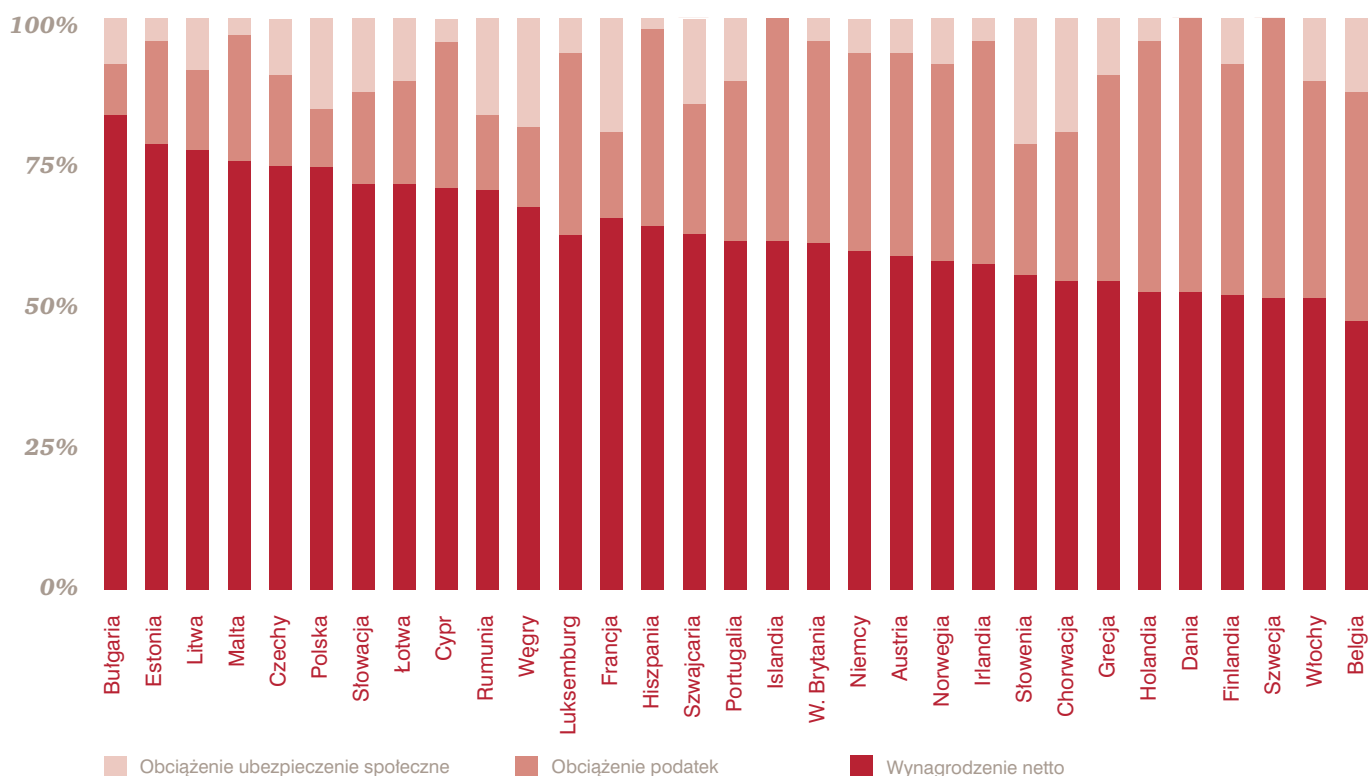
Co więcej różnica pomiędzy Scenariuszami 4 i 3 jest jeszcze mniejsza niż różnica pomiędzy Scenariuszami 1 i 2. Ta relacja jest ewidentna, kiedy spojrzymy na średnie dochody netto we wszystkich badanych krajach w Scenariuszu 1 (73%) i 2 (79%) – różnica wynosi 6 punktów procentowych. W przypadku Scenariusza 3 (60%) i 4 (63%) różnica wynosi tylko 3 punkty procentowe. W Grecji, Hiszpanii i Portugalii obciążenia podatkowe znacznie wzrosły z powodu kryzysu finansowego.

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Bułgaria	83%
Estonia	78%
Litwa	77%
Malta	75%
Czechy	75%
Polska	74%
Słowacja	71%
Łotwa	71%
Cypr	71%
Rumunia	70%
Węgry	67%
Luksemburg	65%
Francja	65%
Hiszpania	63%
Szwajcaria	63%

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Portugalia	61%
Islandia	61%
Wielka Brytania	60%
Niemcy	60%
Austria	59%
Norwegia	57%
Irlandia	57%
Słowenia	55%
Chorwacja	54%
Grecja	54%
Holandia	52%
Dania	52%
Finlandia	51%
Szwecja	51%
Włochy	51%
Belgia	47%

Podsumowując, ulgi rodzinne i wspólne rozliczanie się podatników mają mniejszy wpływ na obniżenie obciążeń podatkowych w przypadku osób dużo zarabiających niż w przypadku osób pobierających średnie wynagrodzenie.

Diagram 4.

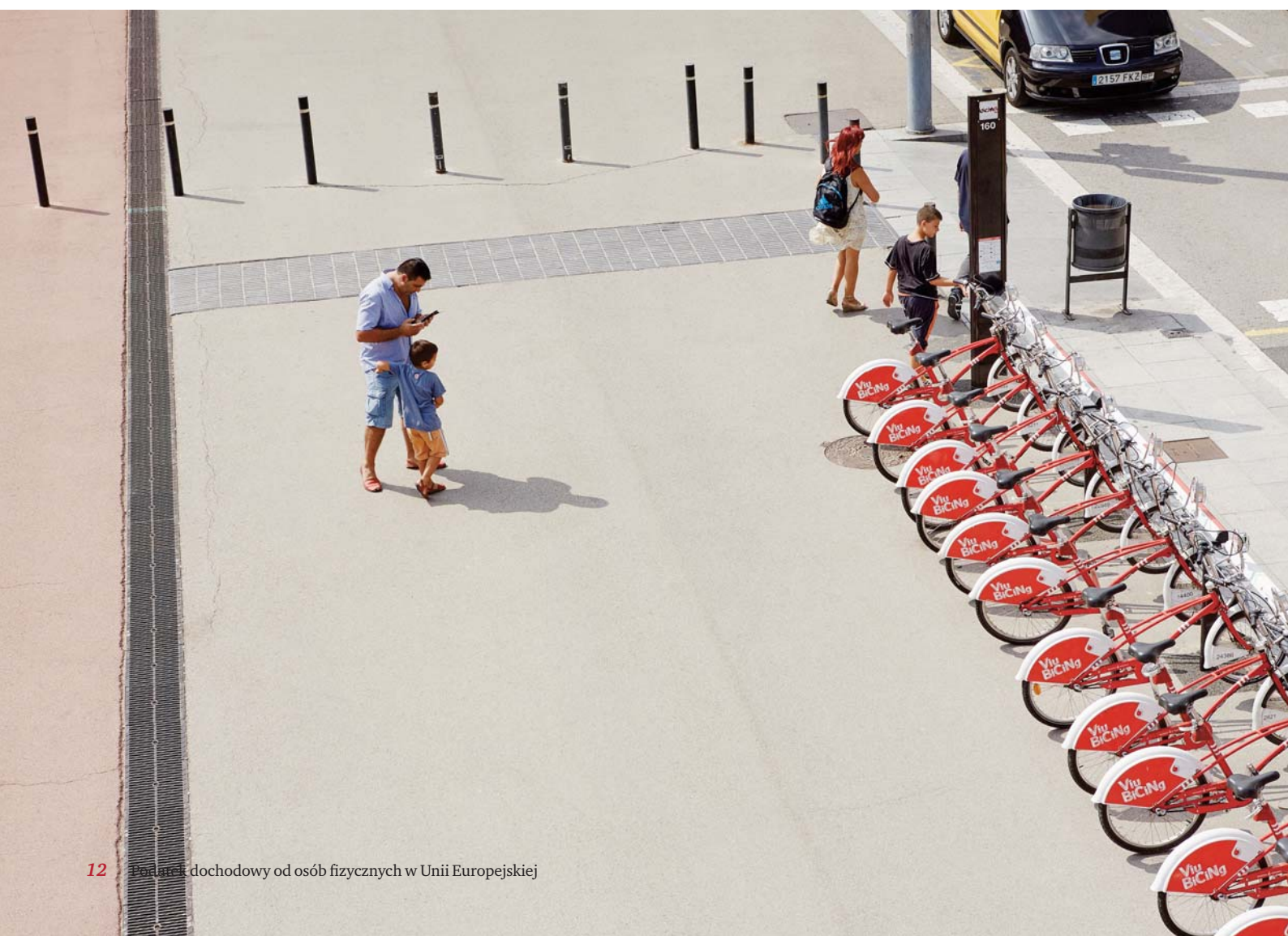

Średnie wynagrodzenie netto otrzymywane we wszystkich badanych krajach według Scenariuszy 3 i 4 stanowi 62% wynagrodzenia brutto.

W porównaniu do wyników prezentowanych w naszym poprzednim raporcie średnie dochody netto spadły o 2 punkty procentowe zarówno w przypadku Scenariusza 3, jak i 4. Można z tego wnioskować, że europejski trend w opodatkowaniu zmierza w kierunku przenoszenia kosztu podatku dochodowego od osób fizycznych na osoby dużo zarabiające.

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Austria	58%
Belgia	46%
Bułgaria	83%
Chorwacja	52%
Cypr	71%
Czechy	73%
Dania	51%
Estonia	77%
Finlandia	51%
Francja	61%
Niemcy	58%
Grecja	54%
Węgry	66%
Islandia	60%
Irlandia	55%
Włochy	51%

Kraj	Wynagrodzenie netto w %
Łotwa	70%
Litwa	76%
Luksemburg	61%
Malta	73%
Holandia	52%
Norwegia	57%
Polska	70%
Portugalia	58%
Rumunia	70%
Słowacja	70%
Słowenia	53%
Hiszpania	62%
Szwecja	51%
Szwajcaria	61%
Wielka Brytania	60%

Różnice w wartościach netto

– Scenariusze 1 i 3, 2 i 4, 1 i 2, 3 i 4

Skupimy się teraz na bardziej szczegółowych spostrzeżeniach z badania. Obejmują one: wpływ poziomu wynagrodzenia na obciążenia z tytułu podatku i ubezpieczeń społecznych, rodzinę jako czynnik obniżający obciążenia podatkowe, podatek liniowy w porównaniu z bardziej tradycyjnym progresywnym systemem podatkowym oraz ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę w odniesieniu do wynagrodzenia brutto.

Aby porównać wpływ wyższego poziomu wynagrodzenia na wynagrodzenie netto pracowników, porównaliśmy ze sobą Scenariusze 1 i 3 (dla osób samotnych) oraz Scenariusze 2 i 4 (dla małżeństw z dwójką dzieci).

Diagram 5 pokazuje faktycznie progresywny podatek dochodowy od osób fizycznych w krajach takich, jak Irlandia, Szwecja, Portugalia i Cypr. Na przykład, w Irlandii w Scenariuszu 1 pracownik dostaje na rękę 79% wynagrodzenia brutto, natomiast w Scenariuszu 3 – tylko 54%. Różnica wynosi 25 punktów procentowych.

Ponadto, z powodu wzrostu stóp podatkowych efekt opodatkowania progresywnego jest bardziej znaczący niż w poprzednich raportach.

Jak widać z diagramu, nawet w krajach posiadających podatek liniowy, występuje pewna progresywność. Jest to spowodowane kwotą wolną od podatku lub ulgami rodzinnymi, które mają większy wpływ na osoby zarabiające mało niż na osoby dużo zarabiające.

Ujemny wpływ dla Bułgarii odzwierciedla trend opodatkowania, który jest stosunkowo korzystniejszy dla osób dużo zarabiających z powodu górnego limitu składek na ubezpieczenia społeczne.

Diagram 6 przedstawia małżeństwa z dwójką dzieci. Wyniki są podobne do porównania Scenariuszy 1 i 3, tj. malejące procentowe dochody netto w przypadku wyższych zarobków. W Szwecji progresywny efekt wzrósł z powodu zmniejszenia się obciążeń podatkowych w przypadku niskich zarobków.

Diagram 5. Różnice – Scenariusze 1 i 3

Diagram 6. Różnice – Scenariusze 2 i 4

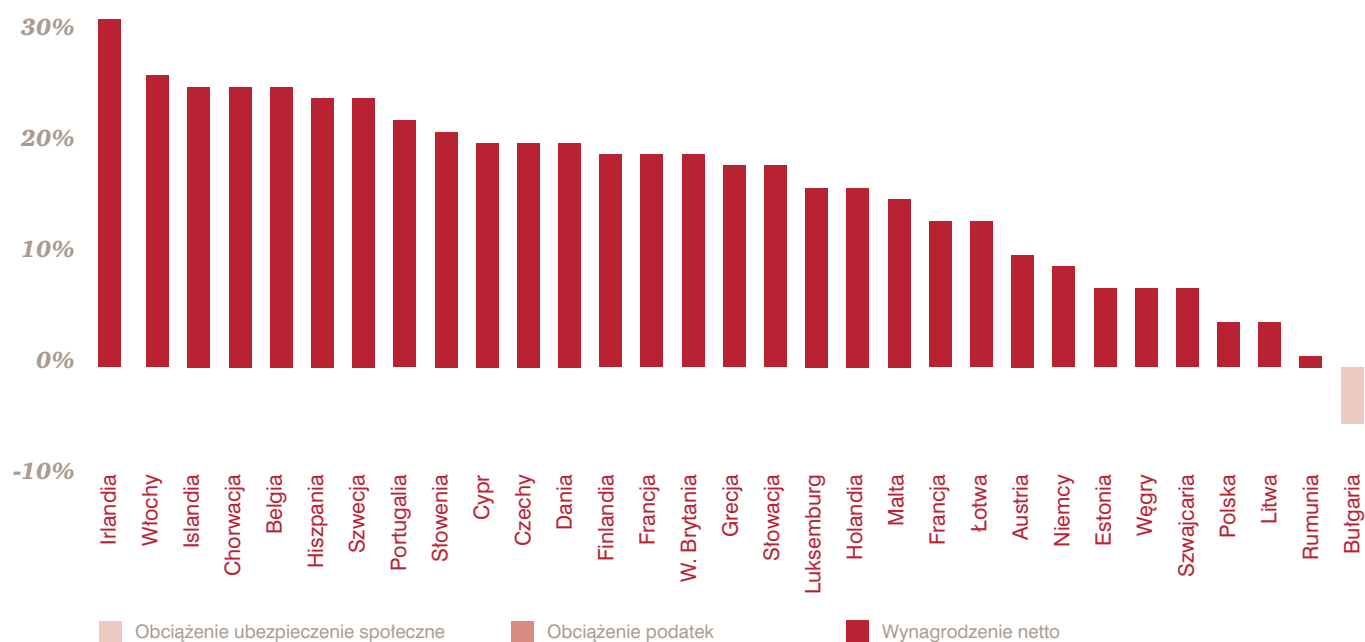

Diagram 7. Różnice – Scenariusze 1 i 2

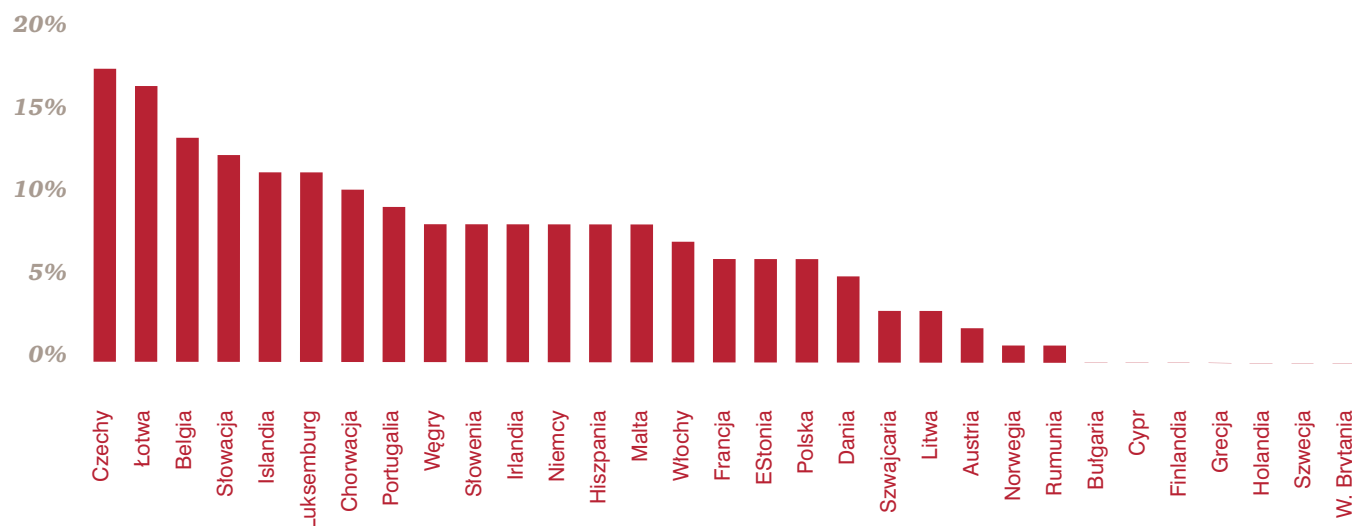

Diagram 7 pokazuje, że w Czechach, rodzinne ulgi podatkowe skuteczniej obniżają obciążenia podatkowe. Jeżeli nie ma różnicy, oznacza to, że dane kraje nie wprowadziły wspólnych rozliczeń podatkowych ani ulg na dzieci jako

korzyści podatkowych (są to: Bułgaria, Cypr, Finlandia, Grecja, Holandia, Szwecja i Wielka Brytania)¹. Dlatego w tych krajach rodzina nie stanowi czynnika obniżającego podatek.

¹ W niektórych krajach, np. w Wielkiej Brytanii, są pewne inne korzyści podatkowe rodzinne/na dzieci, lub kredyt podatkowy, ale można się o nie ubiegać oddzielnie i nie mają one nic wspólnego z deklaracją podatkową.

Diagram 8. Różnice – Scenariusze 3 i 4

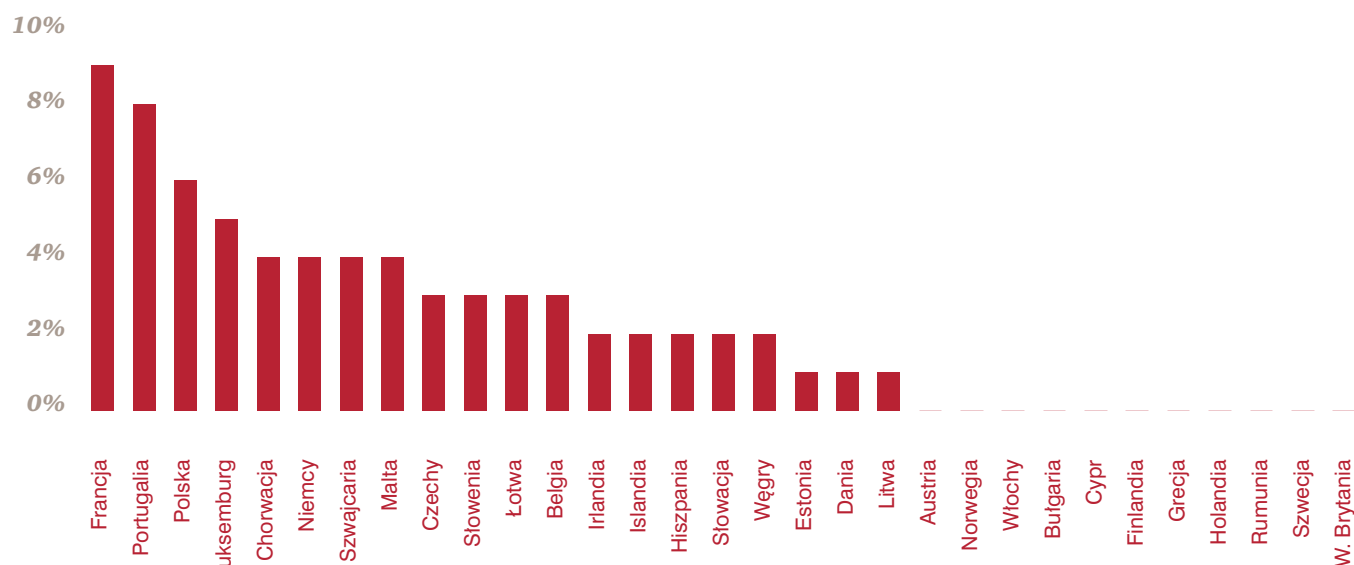

Diagram 7 porównuje Scenariusz 1 (samotna osoba ze średnim wynagrodzeniem) i Scenariusz 2 (małżeństwo ze średnim wynagrodzeniem i dwójką dzieci).

Diagram 8 pokazuje różnice wynikające z wyższych dochodów poprzez porównanie Scenariusza 3 i 4. Diagram pokazuje, że rodzinne ulgi podatkowe najskuteczniej obniżają obciążenia podatkowe dla osób dużo zarabiających we Francji.

Jak pokazuje tabela poniżej, większość krajów (w tym kraje stosujące podatek liniowy) wydaje się mieć jakiś rodzaj wsparcia podatkowego dla rodzin.

Należy oczekiwać, że ulgi podatkowe związane z rodzinami powinny skutkować niższymi obciążeniami podatkowymi. Skupiliśmy się na dwóch najczęstszych formach rodzinnych ulg podatkowych, tj. na możliwości wspólnego rozliczania się i uldze na dziecko.

W porównaniu z naszym poprzednim raportem można zauważyć, że w kilku krajach, takich jak Grecja czy Luksemburg, ulga na dziecko nie jest dostępna, ale jednocześnie niektóre kraje, na przykład Austria, Finlandia i Irlandia, postanowiły wprowadzić ulgi na dzieci. Austria zdecydowała się też na wprowadzenie wspólnych rozliczeń podatkowych. W Wielkiej Brytanii dla osób zarabiających bardzo mało dostępny jest kredyt podatkowy na dziecko.

Kraj	Wspólne rozliczenie podatku	Ulga na dzieci
Austria	+	+
Belgia	+	+
Bulgaria	-	-
Chorwacja	-	+
Cypr	-	-
Czechy	-	+
Dania	-	-
Estonia	+	+
Finlandia	-	+
Francja	+	+
Niemcy	+	+
Grecja	+	-
Węgry	-	+
Islandia	+	+
Irlandia	+	+
Włochy	-	+

Kraj	Wspólne rozliczenie podatku	Ulga na dzieci
Łotwa	-	+
Litwa	-	+
Luksemburg	+	-
Malta	+	+
Holandia	-	-
Norwegia	+	+
Polska	+	+
Portugalia	+	+
Rumunia	-	+
Słowacja	-	+
Słowenia	-	+
Hiszpania	+	+
Szwecja	-	-
Szwajcaria	+	+
Wielka Brytania	-	+

Podatek liniowy

(Scenariusze 1 i 2)

Podatek liniowy jest korzystny szczególnie dla osób zarabiających więcej.

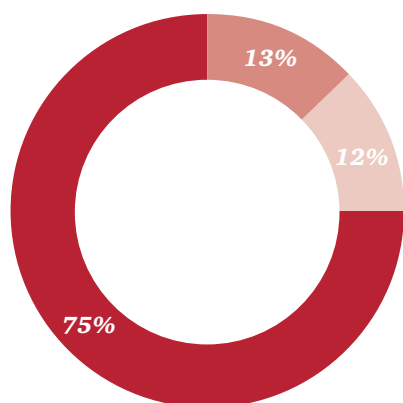
Obecnie podatek liniowy stosuje siedem państw członkowskich UE: Estonia (21%), Łotwa (24%), Litwa (15%), Rumunia (16%), Bułgaria (10%) i Węgry (16%). Ponadto, od 2013 r. Słowacja zniósła podatek liniowy i wprowadziła podatek progresywny (stawki podatku 19% i 25%).

W Czechach formalnie stosowany jest podatek liniowy, ale ze względu na nałożenie na osoby dużo zarabiające podatku solidarnościowego, nie uznajemy Czech jako kraju stosującego podatek liniowy.

Poniższe diagramy pokazują średnie obciążenie z tytułu podatku i ubezpieczeń społecznych dla pierwszych dwóch scenariuszy w tych krajach („krajach z podatkiem liniowym”) w porównaniu z krajami opodatkowującymi pracowników według skali progresywnej („krajami z podatkiem progresywnym”).

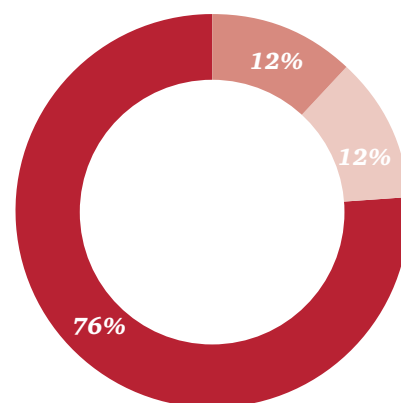
Obciążenia z tytułu podatku i ubezpieczeń społecznych w krajach z podatkiem progresywnym i liniowym pozostają na tym samym poziomie.

Diagram 9. Kraje z podatkiem progresywnym (Scenariusze 1 i 2)

Obciążenie ubezpieczenie społeczne
Obciążenie podatek
Wynagrodzenie netto

Diagram 10. Kraje z podatkiem liniowym (Scenariusze 1 i 2)

Obciążenie ubezpieczenie społeczne
Obciążenie podatek
Wynagrodzenie netto

Kraje z podatkiem progresywnym i liniowym

(Scenariusze 3 i 4)

Poziom składkę na ubezpieczenia społeczne znacznie wpływa na ostateczną pozycję netto.

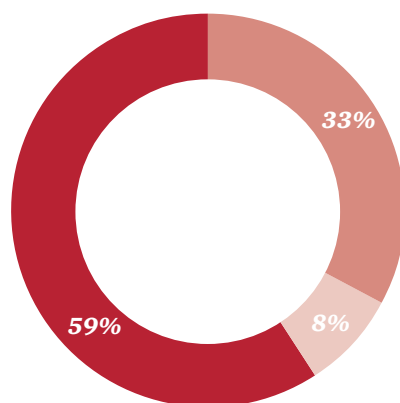
Porównanie osób dużo zarabiających pokazuje różnicę 15 punktów procentowych pomiędzy krajami z podatkiem liniowym i progresywnym.

Poniższe diagramy pokazują średnie obciążenie z tytułu podatku i ubezpieczeń społecznych dla dwóch ostatnich scenariuszy w krajach z podatkiem liniowym w porównaniu z krajami z podatkiem progresywnym. Obecnie różnice są jeszcze bardziej znaczące.

Jednakże, przyglądając się poszczególnym krajom (zobacz diagramy na stronach 9 i 12), wyraźnie widzimy, że nie wszystkie kraje z podatkiem liniowym mają najniższe obciążenia z tytułu podatku i ubezpieczeń społecznych.

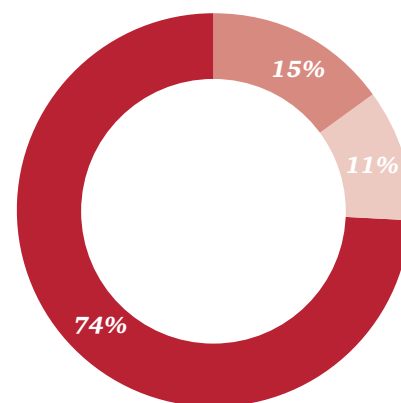
Widać, że pozioma składka na ubezpieczenia społeczne znacznie wpływa na ostateczną pozycję netto.

Diagram 11. Kraje z podatkiem progresywnym (Scenariusze 3 i 4)

Obciążenie ubezpieczenie społeczne
Obciążenie podatek
Wynagrodzenie netto

Diagram 12. Kraje z podatkiem liniowym (Scenariusze 3 i 4)

Obciążenie ubezpieczenie społeczne
Obciążenie podatek
Wynagrodzenie netto

Składki na ubezpieczenia społeczne odprowadzane przez pracodawcę

Składki na ubezpieczenia społeczne odprowadzane przez pracodawcę są istotnym składnikiem kosztów zatrudnienia.

Poniższe diagramy przedstawiają te koszty odpowiednio dla Scenariuszy 1 i 2 oraz Scenariuszy 3 i 4. Koszty ubezpieczeń społecznych ponoszone przez pracodawcę odnoszą się wyłącznie do wysokości dochodów, a nie do stanu cywilnego pracowników.

Wyniki są podobne, jak w naszym poprzednim raporcie, z którego Francja wyłania się jako najdroższy kraj, wyłącznie z perspektywy kosztów, tzn. nie uwzględniając wartości usług

otrzymywanych w zamian. W Islandii, Holandii, na Cyprze i Malcie składki odprowadzane przez pracodawcę wzrosły. Natomiast w innych krajach, takich jak Grecja czy Rumunia, koszt ubezpieczeń społecznych został przeniesiony na pracowników.

Dania wyróżnia się w obu przypadkach, ponieważ pracownik płaci główną część składek, a obciążenia dla pracodawcy są minimalne.

Diagram 13. Składki odprowadzane przez pracodawców – Scenariusze 1 i 2

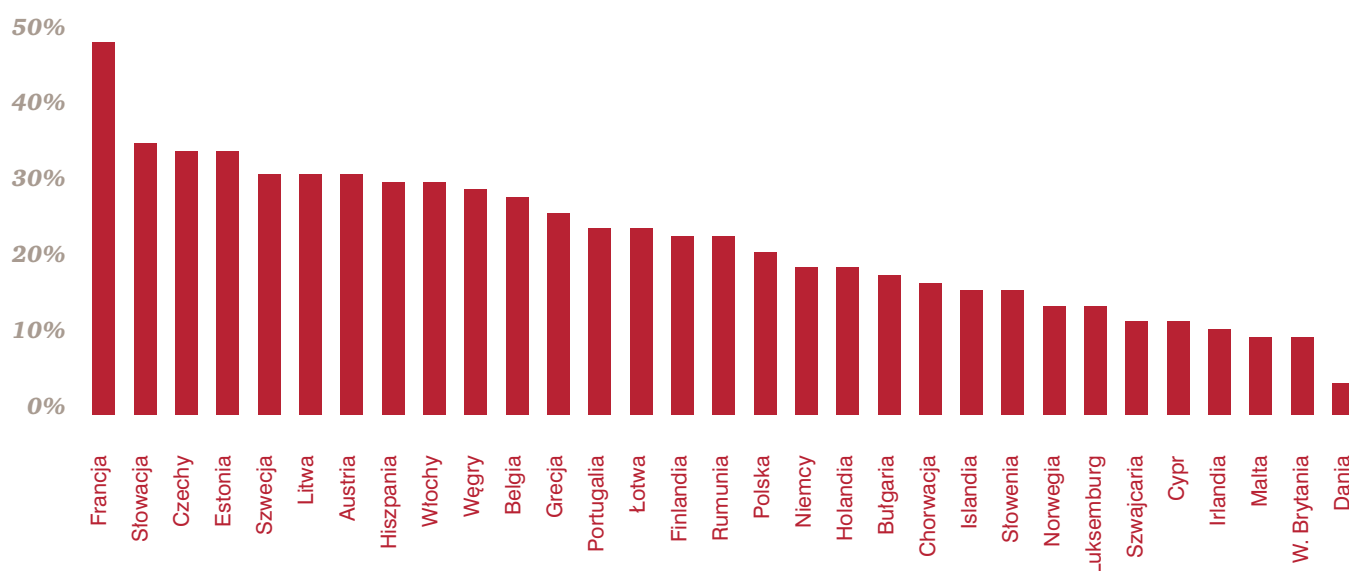
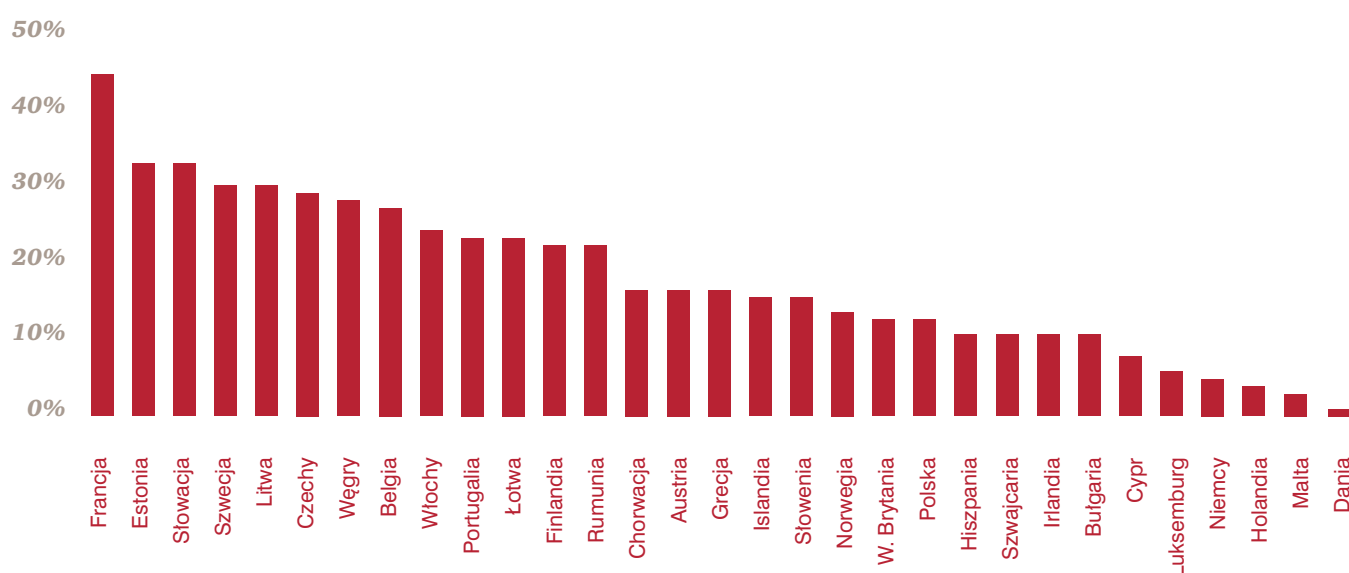

Diagram 14. Składki odprowadzane przez pracodawców – Scenariusze 3 i 4

Elektroniczne składanie deklaracji

Podobnie jak w naszym poprzednim raporcie, stwierdziliśmy, że tylko Rumunia i Chorwacja nie wprowadziły jeszcze możliwości elektronicznego składania rocznych zeznań podatkowych dotyczących wynagrodzeń. Większość krajów stosuje technologię, która jest bardziej przyjazną użytkownikowi metodą załatwiania spraw podatkowych.

Przegląd krajowego systemu podatkowego

Oprócz szczegółowej analizy wpływu podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenia społeczne na dochody netto pracowników, naszym zdaniem konieczne jest umieszczenie naszych spostrzeżeń w szerszej perspektywie.

Podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenia społeczne są tylko częścią krajowych systemów podatkowych. Również podatki jako takie są tylko częścią składową produktu krajowego brutto (PKB). Zatem, łączny

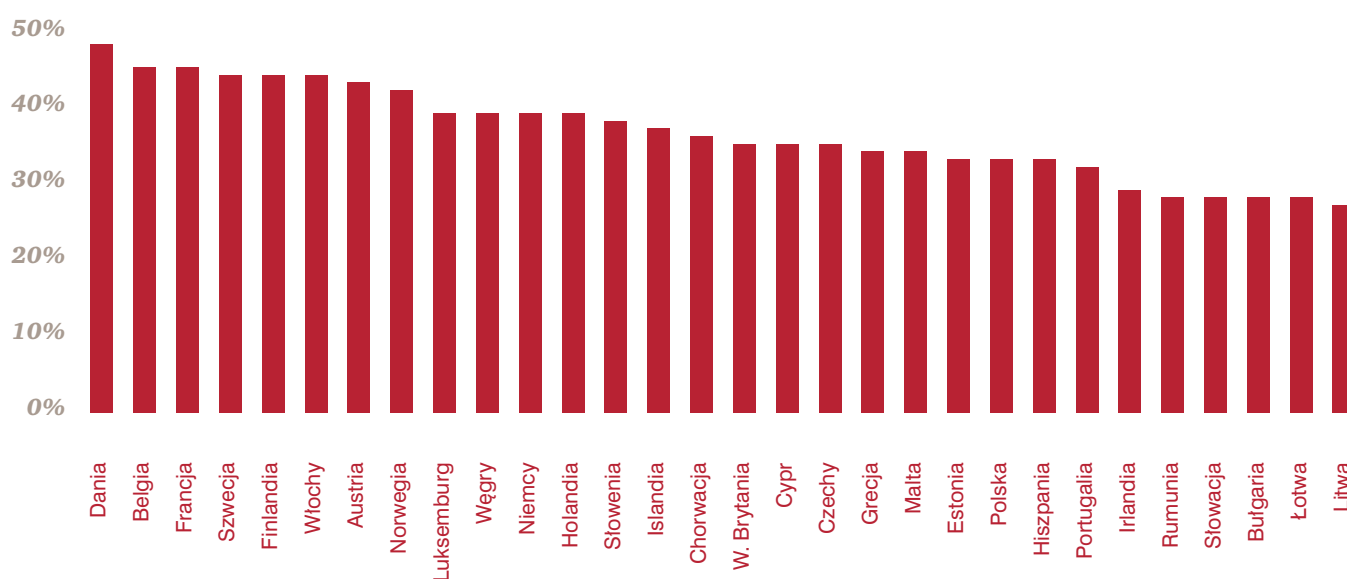
podatek jako procent PKB oraz rozbięcie na poszczególne podatki należy przeanalizować na samym początku, aby lepiej zrozumieć kontekst. Dlatego naszym zdaniem poniższe tabele stanowią odpowiednie tło dla naszych badań.

Kraj	VAT	Cła i podatki	Inne podatki od produktów (w tym opłaty importowe)	Inne podatki od produktów	Podatek dochodowy od osób fizycznych	Podatek dochodowy od osób prawnych	Inne podatki bezpośrednie	Składki na ubezpieczenia społeczne – pracodawcy	Składki na ubezpieczenia społeczne – pracownicy	Składki na ubezpieczenia społeczne samozatrudnienie
Austria	18,60	5,80	2,60	7,50	23,50	5,50	2,20	16,20	14,00	4,40
Belgia	15,80	4,60	4,80	4,30	28,00	6,80	3,50	19,60	9,70	3,00
Bułgaria	33,80	18,40	1,20	1,90	10,60	6,80	1,40	15,20	8,80	1,80
Chorwacja	34,40	9,50	4,60	2,30	10,30	5,60	1,20	16,80	14,80	0,50
Cypr	25,20	9,60	1,80	6,00	11,30	17,80	2,30	17,60	7,10	1,20
Czechy	20,60	11,30	1,70	1,40	10,80	9,50	0,30	28,40	9,10	7,00
Dania	20,70	7,00	2,90	4,40	50,90	6,30	6,40	0,10	1,80	0,00
Estonia	26,60	14,00	1,10	2,00	16,50	4,50	0,00	32,60	2,40	0,30
Finlandia	20,80	8,90	3,00	0,60	29,40	5,00	2,60	20,80	6,80	2,20
Francja	15,60	4,90	4,30	10,10	18,80	5,00	3,80	25,70	9,20	2,90
Niemcy	18,60	6,30	2,50	1,80	22,50	6,90	1,60	17,30	16,30	6,20
Grecja	21,00	10,70	4,00	1,90	20,60	3,30	6,40	14,20	13,50	4,40
Węgry	23,90	9,00	10,80	3,30	13,80	3,30	2,10	19,70	13,00	1,10
Islandia	22,90	6,00	4,90	7,00	38,30	5,50	5,00	10,10	0,00	0,20
Irlandia	21,70	8,40	3,90	5,10	33,80	8,50	3,30	10,70	4,00	0,60
Włochy	13,90	5,40	6,30	9,00	27,80	5,10	1,70	21,10	5,50	4,20
Łotwa	25,50	11,50	1,50	3,80	20,40	5,70	1,40	20,60	9,40	0,20
Litwa	28,10	10,50	1,70	1,60	12,90	4,80	0,20	26,70	8,00	5,50
Luksemburg	18,20	9,10	1,70	4,10	22,00	13,40	2,40	12,50	13,40	3,40
Malta	23,30	9,00	7,10	1,30	20,10	18,70	2,50	8,20	8,10	1,60
Holandia	17,80	5,50	3,80	3,20	19,60	5,40	3,60	13,90	17,80	9,20
Norwegia	18,20	4,40	3,30	1,20	23,50	24,60	2,20	13,80	7,60	1,30
Polska	22,50	12,40	0,80	4,60	14,10	6,60	1,60	15,20	15,00	7,60
Portugalia	26,20	8,20	5,40	3,10	18,30	8,70	2,10	15,80	11,20	1,00
Rumunia	30,10	12,40	2,60	2,20	12,30	7,60	1,60	20,10	10,10	1,00
Słowacja	21,50	9,80	1,40	3,40	9,20	8,50	1,90	23,90	10,60	9,70
Słowenia	21,80	12,10	2,20	2,80	15,60	3,40	1,90	15,50	20,40	4,60
Hiszpania	17,00	6,60	3,40	5,80	23,80	6,60	2,20	25,80	5,30	5,60
Szwecja	21,00	5,90	1,50	14,00	34,40	6,50	0,50	15,80	0,00	0,40
Wielka Brytania	20,50	9,80	3,20	5,00	27,10	8,10	7,50	11,00	7,40	0,40

Tabela na poprzedniej stronie przedstawia łączną kwotę przychodów podatkowych: w krajach, gdzie podatki bezpośrednie są stosunkowo wysokie, a podatki pośrednie są nakładane na towary, usługi i konsumpcja lub produkcja są znacznie niższe i vice versa. Tylko niektóre kraje osiągają w przybliżeniu równą część przychodów z podatków bezpośrednich, podatków pośrednich i składek na ubezpieczenia społeczne.

Szczególnie ważne jest to, że poziom podatków bezpośrednich jest zasadniczo niski w stosunkowo nowych krajach członkowskich UE w porównaniu ze starymi krajami członkowskimi. W krajach tych poziom podatków jako procent PKB jest również niski (zobacz poniższą analizę). Natomiast podatki pośrednie są dość wysokie.

Diagram 15. Podatki i składki na ubezpieczenia społeczne jako ułamek PKB – Procenty

Kontakt

Tomasz Barańczyk

Partner zarządzający

T: +48 502 184 852

E: tomasz.baranczyk@pl.pwc.com

Joanna Narkiewicz-Tarłowska

Dyrektor

T: +48 502 184 764

E: joanna.narkiewicz-tarlowska@pl.pwc.com

Grzegorz Ogórek

Menedżer

T: +48 502 184 410

E: grzegorz.ogorek@pl.pwc.com

Klaudia Kądrowska

Konsultant

T: +48 519 506 962

E: klaudia.kadrowska@pl.pwc.com

